

UITNEEM-
BAAR
KATERN
8 PAGINA'S

Marina Van Haeren gaat op rust

Terugblik en eerbetoon

Foto © Isabelle Patteer - Otherways

35 jaar ankerpunt Vlaamse vrijzinnigheid

Brand Whitlocklaan 50

Marina Van Haeren in 1990

Nieuwjaarsreceptie in 1987 met
Walter Matthijs en Roland Laridon

Teamvergadering in 1991

een zekerheden blijven voor altijd overeind.

Op 1 juni 2016 gaat Marina Van Haeren, het altijd vaste gezicht van deMens.nu, als algemeen directeur op rust. Wie 35 jaar het reilen en zeilen van de Unie Vrijzinnige Verenigingen mee heeft beleefd en vooral mee heeft bepaald en doen uitvoeren, verdient meer dan onze aandacht en respect. Daarom deze hulde aan Marina, als publieke waardering voor haar inspirerende rol en voor alles wat zij in al die jaren mee heeft helpen realiseren. Van een één-mensorganisatie groeide deMens.nu immers uit tot een kmo van nu 166 personeelsleden. Mede dankzij haar bewijzen de georganiseerde vrijzinnigheid en de vrijzinnig humanistische dienstverlening voortdurend hun belang en meerwaarde voor de Vlaamse en Brusselse samenleving.

Leo Ponteur, erevoorzitter deMens.nu-UVV

De eerste werknemer

In dienst op 1 november 1981 werd Marina Van Haeren niet alleen de eerste werknemer van de Unie Vrijzinnige Verenigingen (UVV), maar groeide zij mee in de functie en bleef zo onafgebroken de staande organisatie leiden. Als compensatie voor de toenmalige verhoging van de wedden van de bedienaren van de erediensten had de Unie immers van 1 oktober 1981 de eerste schijf overheidsgeld van vijf miljoen frank (bijna 124.000 euro) toegewezen gekregen voor de uitbouw van de vrijzinnigheid. De tien jaar jonge vzw kon dus personeel aanwerven. Het werd Marina Van Haeren, een logische keuze, omdat zij in de voorbije jaren als competente administratieve kracht van de Oudstudentenbond (OSB) van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) alle stormachtige ontwikkelingen had meegeemaakt onder Robert Dille, de toenmalige voorzitter, Jef Grootaert, Robert Vrielynck, Walter Matthijs, Willem Verougstraete, Henk Brat, Michel Van den Broeck en vele anderen.

Overigens vergaderde de Unie steeds in een oud en tochtig gebouw aan de Triomflaan 7, vlak tegenover de VUB in

aanbouw. OSB gaf daar voor de vergaderingen gul onderdak op de eerste verdieping en Marina stond in voor onthaal, notulering en uitvoering van de beslissingen. Marina gaf toen al blijk van aanpak en doorzetting tot de finish, nooit kijkend op een uur. Die jaren van haar als personeelslid van OSB wegen voor de Unie ook door als puur goud, want Marina was en bleef de verbindende schakel die tot de dag van vandaag leidt tot de wederzijdse intense samenwerking van de Unie met de Vrije Universiteit Brussel. Want niemand beter dan Marina kende aan de VUB de proffen, de mensen in de diensten en de wirwar van gebouwen.

Zo ook werd in die periode Het Vrije Woord-Lichtpunt opgericht, mede dankzij de administratieve en logistieke ondersteuning en de rekrutering van de personeelsleden door Marina. Zij kregen eveneens onderdak aan de Triomflaan 7.

Duizendpoot

Om de loopbaan van Marina te beschrijven zijn de opeenvolgende voorzitters van de Unie met hun bestuur ideale merkpunten voor herkenning. Beiden zetten immers dingen in beweging en het was aan Marina

om te zorgen dat alles ook daadwerkelijk gebeurde. Daarvoor moet je in de eerste plaats de kunst verstaan om goede mensen rond je aan te trekken en ze vervolgens aan het werk te zetten. Dat eerste zat Marina als gegoten. Het tweede, taken doorgeven, lukte bij aanvang moeilijker want Marina is een duizendpoot die alles liever zelf zou doen.

Delegeren, leiding geven, projecten managen, begrotingen opstellen en zorgen dat de financiën in evenwicht bleven, jaarverslagen maken en tegelijk alle vergaderingen van de raad van bestuur, dagelijks bestuur en Centrale Vrijzinnige Raad verslaan en zorgen dat de beslissingen en actiepunten gerealiseerd worden, ze heeft het allemaal moeten leren om het door te geven aan anderen, met kleine stapjes taken afgeven, en zich zelf concentreren op de prioriteiten en op het essentiële. Zo stond Marina achter iedere voorzitter, als een boegbeeld vooraan op het schip, om als eerste bij de uitvoering de golven te trotseren en koers te zetten naar de maakbare toekomst.

Stalen zenuwen

De beginjaren van de Unie waren zoals alle grote dingen in het leven gekenmerkt door

De eerste campagne in 1987, met Wim Schamp, Marina Van Haeren en Leo Ponteur

veel vallen en opstaan. De sterk tegengestelde visies kleurden het debat hoe nu eigenlijk die uitbouw van de georganiseerde vrijzinnigheid diende te gebeuren en hoe geld aannemen van de overheid te verzoenen was met een strikte scheiding van kerk en staat. In die turbulenties tussen de lidorganisaties en normale spanningen tussen bestuurders van het eerste uur over hoe concreet de lekenbegeleiding diende georganiseerd te worden en er geen vrijzinnige kerk of zuil mocht ontstaan, waren zowel Walter Matthijs als Marina Van Haeren de verzoenende krachten.

Walter straalde rust uit, beheerste met zijn mooie stem sterk de vergaderingen en overtuigde zowel tactisch als diplomatiek. Marina was de vaste dwarsliggers de baas dankzij haar stalen zenuwen. Daarenboven beschikte zij - toen al, zoals iedereen weet die haar kent - over een eeuwig vranke blik en authentieke houding die zowel mensen op hun plaats durft te zetten als twijfelaars weet te overtuigen om mee te stappen in een besluit van de raad van bestuur.

Van denken naar doen

De geschiedenis van de uitbouw is bekend met een Marina die de schouders zette onder al het uitvoerend werk en die onvervaard alles oploste wat daarvoor in de weg kwam. De wettelijke structurering van de georganiseerde vrijzinnigheid startte in 1981 met het Handvest van de Morele Dienstverlening, met de aanwerving van prospectoren en de aanstelling van een adviesraad in elke provincie, met de intensivering van de samenwerking met het Centre d'Action Laïque in de Centrale Vrijzinnige Raad voor het overleg met de FOD Justitie, met de geleidelijke inplanting van de toenmalige centra voor morele dienstverlening, nu de huizen van de Mens genoemd.

De staten-generaal van 16 november 1985 sprak de verschillen uit tussen de lidorganisaties, verbreedde de visie op de morele dienstverlening en de inhoud van de verschillende aspecten van een vrijzinnige

werking met het oog op de toekomst. Ze leidde onder mijn voorzitterschap tot een deontologische code voor de toenmalige moreel consultants, tot het aflijnen van een vrijzinnige strategie in een concreet werkplan *Van denken naar doen* waarvoor Marina Van Haeren alle energie moest inzetten om de UVV-karavaan in beweging te brengen en zowel vaart als uitvoering te geven aan de structurele uitbouw van centra en de aanwerving van geëngageerd personeel.

Blijvend streven

Het werden bijzonder drukke jaren die wogen op de werking van Marina en de eerste medewerkers. Er was de aankoop van een eigen gebouw aan de Brand Whitlocklaan 50, de verhuis van de Triomflaan, de ontwikkeling van de eerste publiciteitscampagnes, de aanpassing van de statuten van de oorspronkelijk bescheiden vzw, de blijvende verdediging van het gemeenschapsonderwijs en de inzet voor de cursus niet-confessionele zedenleer. Ook de on-

Luc Devuyst in 2002

derlinge samenwerking tussen de lidorganisaties werd versterkt in voorzittersberaden met als stelregel 'geen vrijzinnige minderheden, maar ook geen kakofonie noch chaos', gevolgd door de uitbouw van een netwerk van vrijzinnige ontmoetingscentra en vrijzinnige laïciserende centra onder een eigen Federatie Vrijzinnige Centra. Tegelijk kwam er een landelijk experiment voor een vrijzinnig centrum in Ronse.

De agenda's en acties van die tijd tonen het blijvend streven naar de openbare gelijkberechtiging van de vrijzinnigheid met de erediensten, de confronterende organisatie van morele beraden van de raad van bestuur met het personeel om zo te komen tot gemeenschappelijke, bindende afspraken over de inhoud van de werking volgens het klavertje vier, alsook een moeizaam onderhandeld arbeidsreglement.

Focus op groei en uitbouw

Geleidelijk aan ging het in UVV sneller. De organisatie kreeg meer body, Marina Van Haeren werd administrateur met meer stafpersoneel zodat de werking onder leiding van Luc Devuyst sterk kon worden opgedreven om te komen tot de uiteindelijke grondwettelijke erkenning van de vrijzinnigheid op gelijke voet met de bedienaren van de erediensten, maar evenzeer om in de

Algemene vergadering in 2009, met Sonja Eggerickx en Marina Van Haeren

Benoeming van Marc Verwilghen als erelid in 2003, met Marina Van Haeren en Michel Magits

Europese Unie de georganiseerde vrijzinnigheid aan bod te doen komen.

In 1993 werd de grondwettelijke erkenning een feit, waarop Michel Magits gedurende bijna tien jaar het uitbouwplan van de georganiseerde vrijzinnigheid leidde. Een mijlpaal was de Verklaring van Wemmel (15 januari 1999) waarbij de lidverenigingen van de Unie akkoord gingen om een aantal werkgroepen op te starten. Dat leidde tot een uitgewerkt communicatiecharter *Meer zeggingskracht voor UVV* en de mogelijkheden om personeel in te zetten voor gemeenschapsvormende activiteiten.

De inspanningen op het politieke vlak werden bekroond in 2002 door de afkon-

diging van een eigen wet die voorziet in de rechtstreekse verloning van de moreel consultants door de overheid, door de oprichting van de Instellingen voor Morele Dienstverlening in elke provincie en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en door de geleidelijke erkenning en betoelaging van nieuwe huizenvandeMens. Die wet verlost Marina langzaam van de zorgen of de FOD Justitie het resterende ingehouden jaarbedrag voor de werking tijdig zou storten zodat geld lenen bij de bank niet meer nodig werd. Marina profiteerde van het wegvallen van die directe financiële zorgen om meer dan ooit de focus te leggen op de groei en uitbouw van de vrijzinnig humanistische diensten.

Voorstelling van de LEIF-kaart in 2013, met Marina Van Haeren, Tom Schoepen en Marieke Vervoort

Bloemenhulde op begraafplaats Tyne Cot in Passendale in 2014, n.a.v. de herdenking van de Eerste Wereldoorlog

Opening van het huis van de tolerantie in Leuven in 2013, met Marina Van Haeren, Wim Distelmans en Sylvain Peeters

Kwaliteit en vernieuwing

Sonja Eggerickx, in maart 2006 tot voorzitter verkozen, bracht rust en verjonging in de stijl van werken. De focus ging met Marina uit naar een bredere publiekswerking en het verstevigen van de communicatie en de wereldwijde contacten met de humanistische federaties. De aanwezigheid op trouwbeurzen, bij de senioren van Zenith, op festivals met aangepaste folders en gadgets voor de jongeren kenden behoorlijk succes. Dat was niet vanzelfsprekend omdat de marketing van de vrijzinnigheid en de morele dienstverlening niet direct pasten in de overtuiging van zowel personeel als vrijwilligers.

Naar aanleiding van het veertigjarige bestaan van UVV werd er een nieuwe huisstijl gecreëerd: deMens.nu en de huizenvande-

Mens. Dit was een van de laatste en voor Marina tevens de mooiste realisatie uit haar carrière. Marina zette door: vorming, uitbreiding van de informatica en administratieve logistiek ter ondersteuning, aantrekken van gespecialiseerde medewerkers, blijvende focus op kwaliteit en het creëren van nieuwe diensten.

In maart 2012 werd Sylvain Peeters voorzitter. Onder zijn voorzitterschap werd een strategisch plan ontwikkeld, veertien werkgroepen realiseerden samen het beleidsplan, dat tot twee hoofdprioriteiten leidde die vandaag van Marina en de staf alle aandacht vergen: de uitbouw en ondersteuning van een jongerenwerking én van deMens.nu een grote vrijwilligersorganisatie maken. In elk huizenvandeMens werd een vrijwilligersambassadeur aangesteld. Die zijn actief bezig met het zoeken en opleiden van vrijwilligers.

deMens.nu

Zorgen en persoonlijke fysieke tegenslagen zijn Marina in al die jaren niet gespaard gebleven. Het tweevoudige gevecht tegen de kanker met de chemo en bestralingen, de lange uren op kantoor, de eindeloze vergaderingen en dito voorbereidingen, het heeft regelmatig fysiek zijn tol geëist, zonder Marina ooit te kunnen breken. Haar sterkte komt immers voort uit haar persoonlijk engagement, uit haar vaste wil om dingen tot een goed einde te brengen, uit haar vrijzinnig humanistische overtuiging die haar - zoals ze zelf stelt - alle vrijheid gaf om gelijkwaardig en in openheid samen met bestuur en medewerkers de Vlaamse vrijzinnigheid op niveau te organiseren. Veel stappen vooruit werden zo gezet.

Voor de viering van 25 jaar UVV op 8 juni 1996 in de Nekkerhal te Mechelen ontwikkelde zij het feestprogramma *Vrij Zinnig Zomer op Zaterdag*, zorgde voor de feestbundel, de academische zitting met de feestrede van Luc Devuyst en de hulding van vijf Vlaamse politici: Willy Claes, Leo Goovaerts, Jos Wyninckx, Frank Beke en Sas van Rouveroi. Die droegen immers op cruciale ogenblikken bij tot de erkenning van de niet-confessionele gemeenschap en ze bewezen op de bres te staan voor een grotere gelijkberechtiging en gelijke behandeling van de Vlaamse vrijzinnigen. Op dezelfde wijze werd in 2011 aan de VUB de

Opening van het huisvandeMens Brussel in 2013, met Willem Elias, Marina Van Haeren en Guy Vanhengel

Mario Van Essche en Marina Van Haeren op de algemene vergadering van 19 maart 2016

veertigste verjaardag van de Unie gevierd, met als uitschieters, de naamsverandering naar deMens.nu, de totstandbrenging van een totaal nieuwe huisstijl, de totale vernieuwing van de communicatie met de omvorming van *UVV-Info* tot een echt *deMens.nu Magazine*.

Vertrouwen geven aan mensen loont

Anekdoten over Marina bestaan. Het woord anekdote komt uit het Grieks en wil zoveel zeggen als 'nog niet in de openbaarheid gebracht'. Ik doe dat dus hier niet. Die verhalen over haar waarvan iedereen die Marina kent er wel eentje kan vertellen, passen alleen in de gemoedelijke sfeer bij een goed glas wijn. Ze tekenen ongetwijfeld Marina als een vrouw van vlees en bloed, eerlijk, loyaal en zowel hard als teder. Ze tonen Marina als de discrete schaduw die achter elke voorzitter hoort te staan. Ze verhalen hoe ze zich ergert aan wat bleef liggen of geen resultaat opleverde. Ze bewijzen dat ze nooit eerst aan zichzelf dacht, wel dat vertrouwen geven aan mensen loont. Ze demonstren, al dan niet gekruid met humor, hoe Marina het vrijzinnig humanisme, de georganiseerde vrijzinnigheid, het oliën van de raderen van het netwerk van vrijwilligers en hun verenigingen tot ontwikkeling en vooruitgang wist te brengen.

Haar sterkste troef is ongetwijfeld haar gave om mensen gewoon te doen samenwerken, vertrouwen te wekken door echte betrokkenheid te tonen en nieuwkomers op hun gemak te stellen. Dat deed en doet ze door echte aandacht te geven, door medewerkers op hun fouten te wijzen wanneer dat nodig is, maar evenzeer door voor hen op te komen in het dagelijks bestuur of in de raad van bestuur.

Ongetwijfeld zullen we bij haar afscheid als algemeen directeur ons kunnen verkneukelen als het boekje van *la petite histoire* wordt opengedaan. Intussen ziet Marina de toekomst met gerust geweten tegemoet. Federaal en regionaal garanderen goede en competente collega's de groei en bloei op alle niveaus. Overal is er werkelijk talent aanwezig, zodat Marina Van Haeren zich na haar opruststelling zelf kan engageren als vrijwilliger in Wemmel, op vraag van prof. dr. Wim Distelmans, en haar taak kan opnemen in het beheer van de vzw Saintcellette 17. Voor de rest komen er de reizen en vooral het genieten van de kleine dingen in het leven samen met Bruno. Dat wordt een tijd van trager en gezonder leven die de stress en het helse ritme aan de top van de Unie snel zullen doen wegebben. Het ga je goed, Marina. We zijn echt fier op je en danken je voor alles wat je deed. We hopen je dikwijls terug te zien.

Het ga
je goed,
Marina

Tekening Norbert Van Yperzeele